

nicatului străinilor, unii dintre ei « cugetă a se întoarce iarăși la urmă-le peste Dunăre »¹. Asemenea treceri nu sînt semnalate documentar în acest timp, ba, mai mult, refugierile continuă și în anul următor, 1830. Astfel, la 18 ianuarie, Kiselef comunica Divanului că băjenarii treceau încă în Oltenia. După cum scria generalul Prigara lui Kiselef, în special românii din dreapta Dunării, plecați mai dinainte din țară, se reîntorceau acum. După hotărîrea Divanului, ei urmau să se așeze unde voiau, prin bună înțelegere cu stăpînii de moșii și beneficiind de « asidosia » de opt luni². Trecerile la nord de Dunăre au continuat în tot cursul anului 1830³. O statistică făcută în aprilie 1830⁴ arăta că numai în lunile iulie și august 1829 se așezaseră în Oltenia, în județele Dolj și Romanați, 528 de familii, deci circa 2 600 de inși, care trecuseră Dunărea pe la Rahova. Aproape toți erau români și se răspîndiseră acum în 37 de sate. Cei mai mulți se aflau la Pămîntul Umflat (97 de familii), Gighera (66) Podu Zăvalului (49), Comoșteni și Biserica Arsă (24) etc.

În august 1830 se dovedea că 20 de familii de băjenari ce se așezaseră în județul Mehedinți erau și ei tot pămînteni fugiți mai demult peste Dunăre⁵. Prin carantina de la Calafat au trecut, în toamna anului 1830, 163 de familii de băjenari români⁶. Acum s-au întors în țară și cei « hrăpiți » de turci în 1828 din satele Ciuperceni și Calafat, acordîndu-li-se și lor o scutire de dări pe opt luni, cu începere de la 9 noiembrie 1830⁷.

Și mai important este faptul că statistica menționată mai sus ne arată, în afară de orașul Rahova, și satele de la sud de Dunăre din care veniseră acești români, fugari mai vechi⁸. Desigur, în aceleași sate mai rămăseseră populație românească, dat fiind că documentele ulterioare o atestă. Astfel, într-o statistică alcătuită în iulie 1860 de bulgarul N. Gherov, viceconsulul Rusiei la Plovdiv, se arată că în acel an, la Rahova, alături de cele 400 de case (în care locuiau o familie sau mai multe) turcești, erau 230 de case românești și numai 20 bulgărești. În biserica orașului, construită în 1835, se slujea și în românește. Satele Sirbenița, ca și Kozlodui, Glojani, Hirlețu, Țibru, Cenghene-Sarai, Lescoveț, Vadin, Beșlii și Krușovene (avînd respectiv 150, 180, 80, 80, 310, 12, 40, 80, 120 și 120 de case) erau locuite acum exclusiv de români, după cum în satul Ostrov erau 50 de case românești și 50 de case bulgărești⁹.

¹ *Ibidem*, p. 78.

² Arh. st. Buc., *Adm. vechi*, dos. 4 789/1830, f. 1.

³ *Ibidem*, dos. 4 841/1830, f. 4—7, 15—16, 22 și urm.

⁴ Acest număr de familii fusese raportat Vistieriei de către isprăvnicatul străinilor din Oltenia. *Ibidem*, dos. 4 673/1830, f. 3.

⁵ *Ibidem*, dos. 4 837/1830, f. 1—3; dos. 3 756/1830, f. 1.

⁶ *Ibidem*, dos. 4 852/1830, f. 1—2.

⁷ S-au întors cam același număr de familii. Vezi date foarte amănunțite și catagrafia la Arh. st. Buc., *Adm. vechi*, dos. 5 661/1833, f. 17 și urm.

⁸ A. U b i c i n i, *La principauté de Bulgarie*, în « *Revue de Géographie* », Paris, 1879, an. III, vol. V, p. 89. « Les villages roumains échelonnés les long de la rive droite du Danube, dont ils ne s'cartent pas a plus de 15 km, ont tous été peuplés par des émigrés moldo-valaques venus à différentes époques de la rive gauche du fleuve dans les intervalles de 1720 à 1840 ».

⁹ *Документи за българската история*, vol. I, Sofia, 1931, p. 155—156.